

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1998

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuotta 1998 koskeva laki Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle tilitettäisiin vuonna 1998 arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

Esitys liittyy valtion vuoden 1998 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 1998 tilitettävään arvonlisäveroon.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kansaneläkevakuutuksen ja sairausvakuutuksen rahoitukseen osallistuvat vakuutetut, työnantajat ja valtio. Lakimääräisten osuukien lisäksi valtio osallistuu rahoitukseen siltä osin kuin muut tuotot eivät kata kustannuksia. Tätä niin sanottua takuusuuritusta valtio ei joutunut suorittamaan vuonna 1996. Kuluvana vuonna Kansaneläkelaitos tarvitsee takuusuuritusta. Takuusuurituksen tarpeeseen ja määrään on vaikuttanut se, että Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuosina 1995, 1996 ja 1997 annettujen lakien (1108/1994, 1244/1995 ja 845/1996) perusteella Kansaneläkelaitokselle tuloutettiin arvonlisäveron tuotosta kunakin vuonna 2 400 miljoonaa markkaa.

Kansaneläkelaitoksen rahoitukseen liittyy hallituksen esitys vuonna 1998 perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi. Maksut esitetään pidettäväksi kuluvan vuoden tasolla.

Kansaneläkelaitoksen tulot eivät riitä kattamaan menoja. Kansaneläkelaitoksen rahastojen varaintarve on siten katettava muulla tavoin.

Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi ehdotetaan, että vuonna 1998 kerty-

västä arvonlisäveron tuotosta tilitetään vuoden 1997 tapaan Kansaneläkelaitokselle 2 400 miljoonaa markkaa. Muilta osin vajeus katetaan valtion takuusuurituksen kautta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan säädettäväksi laki Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1998.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kansaneläkelaitokselle vuonna 1998 arvonlisäveron tuotosta tuloutettava 2 400 miljoonaa markkaa vähentää vastaavalla määrällä valtion takuusuuritusta ja valtiolle kertyvää arvonlisäveron tuottoa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä ja siitä on kuultu sosiaali- ja terveysministeriötä, verohallitusta ja Kansaneläkelaitosta.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 1998 talousarvioesitykseen ja tulisi käsitellä sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 1 momentin mukaan arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle tavaroiden ja palvelujen Suomessa tapahtuvasta myynnistä ja maahan-tuonnista. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi vuonna 1998 ehdotetaan arvonlisäverolain 1 §:n 1 momentin säännöksestä poiketen Kansaneläkelaitokselle tilitettäväksi osa vuoden 1998 arvonlisäveron tuotosta.

Kansaneläkelaitokselle tilitettävää arvonlisävero-osuutta rajoitettaisiin sekä ajallisesti että määrällisesti. Säännösehdotuksen mukaan vuonna 1998 Kansaneläkelaitokselle tilitetään arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa.

2 §. Kansaneläkelaitokselle kuuluvaa arvonlisävero-osuutta tilitettäisiin kalenterikuukausittain. Kunakin kalenterikuukautena tilitettäisiin 1/12 siitä määrästä, joka ehdotuksen 1 §:n mukaan olisi vuonna 1998 tilitettävä Kansaneläkelaitokselle.

3 §. Kuukausierät tilitettäisiin Kansaneläkelaitokselle veronkantolaissa (611/1978) tarkoitettujen Kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen jako-osuuksien suorituspäivänä. Valtiovarainministeriön veronkantolain 14 ja 18 §:n mukaisten tilitysten suorituspäivästä antaman päätöksen (VM n:o

7/05—30/79) mukaan kansaneläkelaitokselle tulevat jako-osuudet on suoritettava kansaneläkelaitokselle kunkin kuukauden 28 päivänä tai tämän päivän sattua pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Jos kuukauden viimeinen päivä sattuu pyhäpäiväksi tai maanantaiksi taikka jos kuukaudessa on vain 28 päivää, on jako-osuus suoritettava eläkelaitokselle jo ennen 28 päivää siten, että ne ovat tämän käytettävissä viimeistään edellisenä arkipäivänä.

4 §. Tilitysten tekemiseen ja maksatukseen liittyvistä hallinnollisista toimenpiteistä huolehtisi verohallitus tai sen määräämä verovirasto.

5 §. Pykälään sisältyy säännös lain täytäntöönpanoa koskevasta yleisestä asetuksenantovaltuudesta.

6 §. Pykälään sisältyisi voimaantulosäännös.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1998 alusta. Lakia sovellettaisiin Kansaneläkelaitokselle vuodelta 1998 tilitettävään arvonlisäveroon.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1998

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 1 momentissa säädetään arvonlisäveron saajasta, tilitetään vuonna 1998 Kansaneläkelaitokselle arvonlisäveron tuotosta 2 400 miljoonaa markkaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Kansaneläkelaitoksen osuus arvonlisäverosta tilitetään kalenterikuukausittain. Kunkin kalenterikuukautena tilitetään 1/12 1 §:n mukaisesta määrästä.

3 §

Kuukausierät tilitetään veronkantolaissa (611/1978) tarkoitettujen Kansaneläkelaitok-

selle tilitettävien vakuutusmaksujen tilityspäivänä.

4 §

Tässä laissa tarkoitettujen tilitysten tekemisestä ja siihen liittyvästä maksatuksesta huolehtii verohallitus tai sen määräämä verovirasto.

5 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1998.

Lakia sovelletaan Kansaneläkelaitokselle vuodelta 1998 tilitettävään arvonlisäveroon.

Helsingissä 2 päivänä syyskuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

